

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

ZAKON

O ZAŠTITI PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

Sarajevo, januar 2020. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Postupajući u smislu odredbi člana 26. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine – prečišćen tekst („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/10, 37/10 i 62/10) predlažemo donošenje Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku po hitnom postupku, obzirom da su u konkretnom slučaju ispunjeni uvjeti iz člana 191. stav (2) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07 i 2/08) i člana 186. stav (2) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ br. 27/03 i 21/09).

Ustavni sud Bosne i Hercegovine je u više slučajeva utvrdio povredu prava na suđenje u razumnom roku te je naložio provođenje generalnih mjera kao što je uvođenje preventivnog pravnog lijeka koji se odnosi na dužinu postupka. U konkretnim slučajevima utvrđena je i naknada štete podnosiocima apelacija koje su pale na teret odgovarajućeg kantonalnog odnosno Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine. Istovremeno ukazujemo da u ovakvim predmetima i Evropski sud za ljudska prava utvrđuje naknadu štete. Ovakvim zakonskim rješenjem osigurat će se mehanizam preventivnog pravnog lijeka a istovremeno smanjiti rashodi na strani navedenih budžeta obzirom da je kriterij utvrđivanja visine naknade štete propisan odredbom člana 18. ovog zakonskog prijedloga značajno niži u odnosu na praksu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, a posebno u odnosu na praksu Evropskog suda za ljudska prava, čime će se ublažiti finansijske posljedice po navedene budžete.

Z A K O N
O ZAŠTITI PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.
(Predmet zakona)

Ovim zakonom propisuju se način, uvjeti i postupak zaštite prava na suđenje u razumnom roku u sudskim postupcima koji se vode pred nadležnim sudom u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: sud).

Član 2.
(Svrha zakona)

Svrha ovog zakona jeste da spriječi nastajanje povrede prava na suđenje u razumnom roku i pruži sudsku zaštitu u slučaju povrede tog prava.

Član 3.
(Rodna ravnopravnost i diskriminacija)

- (1) Pravo na zaštitu prava na suđenje u razumnom roku pod uvjetima propisanim ovim zakonom imaju sve osobe bez diskriminacije po bilo kom osnovu u skladu sa Zakonom o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, br. 59/09 i 66/16).
- (2) Izrazi koji su dati u jednom gramatičkom rodu u ovom zakonu, bez diskriminacije odnose se i na muškarce i na žene.

Član 4.
(Imaoci prava na suđenje u razumnom roku)

Stranka u sudskom postupku koja smatra da nadležni sud nije odlučio u razumnom roku o njenom pravu ili obavezi ili optužbi za krivično djelo, ima pravo na sudsku zaštitu shodno odredbama ovog zakona.

Član 5.
(Pravna sredstva kojima se štiti pravo na suđenje u razumnom roku)

- (1) Pravna sredstva kojima se štiti pravo na suđenje u razumnom roku jesu:
  - a) zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku (u daljem tekstu: zahtjev);
  - b) zahtjev za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku.
- (2) Postupak odlučivanja o zahtjevima iz stava (1) ovog člana provodi se uz odgovarajuću primjenu pravila o vanparničnom postupku, u pravilu bez održavanja ročišta.

Član 6.
(Mjerila za ocjenu trajanja suđenja u razumnom roku)

Pri odlučivanju o pravnim sredstvima kojima se štiti pravo na suđenje u razumnom roku garantirano članom 11.3 e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, uvažavajući standarde prava na pravično suđenje koje je utvrdio Evropski sud za ljudska prava i Ustavni sud Bosne i Hercegovine, uzimaju se u obzir:

- a) složenost predmeta u činjeničnom i pravnom smislu,
- b) aktivnost suda, tužilaštva i drugih organa,
- c) ponašanje podnosioca pravnog sredstva,
- d) značaj predmeta za podnosioca pravnog sredstva i
- e) zakonske odredbe o hitnosti postupka.

Član 7.
(Hitnost u postupanju)

Postupci u kojima se štiti pravo na suđenje u razumnom roku su hitni i imaju prvenstvo u odlučivanju.

II. ZAHTJEV ZA ZAŠTITU PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

Član 8.
(Pokretanje postupka)

(1) Postupak u kome se štiti pravo na suđenje u razumnom roku počinje podnošenjem zahtjeva nadležnom sudu pred kojim se vodi postupak iz člana 1. ovog zakona.

(2) Zahtjev se može podnijeti dok se postupak iz člana 1. ovog zakona ne okonča.

Član 9.
(Sadržaj zahtjeva)

Zahtjev treba sadržavati:

- a) osobno ili poslovno ime stranke i njeno prebivalište, boravište ili sjedište;
- b) osobno ili poslovno ime zastupnika ili punomoćnika stranke i njegovo prebivalište, boravište ili sjedište;
- c) naziv suda pred kojim se vodi postupak;
- d) poslovni broj sudskog predmeta;
- e) vrijeme trajanja postupka;
- f) podatke o predmetu suđenja koji ukazuju na to da sud nepotrebno kasni s odlučivanjem;
- g) svojeručni potpis stranke ili zastupnika ili punomoćnika stranke.

Član 10.
(Odlučivanje o zahtjevu)

- (1) O zahtjevu odlučuje predsjednik suda.
- (2) Predsjednik suda godišnjim rasporedom poslova može odrediti jednog ili više sudija da pored njega vode postupak ili odlučuju o zahtjevu.
- (3) Usmena rasprava se ne održava.
- (4) Rješenje o zahtjevu ne smije da utiče na činjenična i pravna pitanja koja su predmet suđenja.
- (5) Rješenje kojim se usvaja ili odbija zahtjev mora biti obrazloženo.
- (6) Rješenje o zahtjevu se mora donijeti u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

Član 11.
(Odlučivanje o zahtjevu bez ispitnog postupka)

- (1) Zahtjev se odbacuje bez ispitnog postupka ako odsustvo nekog elementa zahtjeva iz člana 9. ovog zakona onemogućava da se po njemu postupa ili ako je zahtjev podnijela neovlaštena osoba. Protiv rješenja o odbacivanju zahtjeva nije dozvoljena žalba.
- (2) Zahtjev se odbija bez ispitnog postupka i ako je, s obzirom na trajanje postupka koje je navedeno u prigovoru, očigledno neosnovan.

Član 12.
(Ispitni postupak)

- (1) Predsjednik suda u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva zatražit će od sudije ili predsjednika vijeća (u daljem tekstu: sudija) koji postupa u predmetu izvještaj o dužini trajanja postupka, razlozima zbog kojih postupak nije okončan i mišljenje o roku u kojem se predmet može riješiti, a može izvršiti i uvid u spis predmeta.
- (2) Sudija koji postupa u predmetu dužan je dostaviti izvještaj iz stava (1) ovog člana odmah ili najkasnije u roku od osam dana.

Član 13.
(Odlučivanje o zahtjevu nakon ispitnog postupka)

- (1) Predsjednik suda proučava izvještaj, a po potrebi i spise predmeta i primjenjujući mjerila za ocjenu trajanja suđenja u razumnom roku iz člana 6. ovog zakona rješenjem zahtjev odbija ili usvaja.
- (2) Ako predsjednik suda utvrdi da je zahtjev osnovan, odredit će rok od najduže šest mjeseci, osim ako okolnosti slučaja ne nalažu određivanje dužeg roka, u kojem sudija mora poduzeti mjere na rješavanju predmeta.

(3) Rješenje iz stava (2) ovog člana predsjednik suda dostavlja stranci i postupajućem sudiji.

(4) Protiv rješenja iz stava (2) ovog člana žalba nije dozvoljena.

(5) Rješenje iz stava (2) ovog člana predsjednik suda dostavlja i Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Član 14. (Žalba)

(1) Ako predsjednik suda utvrdi da je zahtjev neosnovan, odbit će ga rješenjem protiv kojeg stranka ima pravo žalbe u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(2) Stranka ima pravo na žalbu i ako predsjednik suda o njenom zahtjevu ne odluči u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

Član 15. (Nadležnost za odlučivanje o žalbi)

(1) Žalba se podnosi predsjedniku suda koji je odlučivao o zahtjevu.

(2) Predsjednik suda iz stava (1) ovog člana žalbu sa relevantnim podacima iz spisa predmeta odmah dostavlja predsjedniku neposredno višeg suda.

(3) Ako je o zahtjevu odlučivao predsjednik Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, postupak po žalbi vodi i odlučuje vijeće Upravnog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine sastavljeno od troje sudija.

(4) Žalba se ne dostavlja na odgovor, usmena rasprava se ne održava a na ostala pitanja shodno se primjenjuje zakon kojim se uređuje vanparnični postupak.

(5) Predsjednik neposredno višeg suda iz stava (2) ovog člana, odnosno vijeće iz stava (3) ovog člana dužni su odlučiti o žalbi u roku od 30 dana od dana prijema žalbe.

(6) Predsjednik neposredno višeg suda, odnosno vijeće iz stava (3) ovog člana može žalbu odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostepeno rješenje ili preinačiti rješenje.

Član 16. (Pravo na novi zahtjev)

(1) Stranka čiji je zahtjev odbačen zbog neurednosti zahtjeva može podnijeti novi zahtjev.

(2) Stranka čiji je zahtjev odbijen, a koja nije podnijela žalbu, može podnijeti novi zahtjev kada istekne šest mjeseci od dana prijema rješenja o odbijanju zahtjeva.

- (3) Stranka čija je žalba odbijena, može podnijeti novi zahtjev kada istekne šest mjeseci od dana prijema rješenja o odbijanju žalbe.

III. ZAHTJEV ZA ISPLATU PRIMJERENE NAKNADE ZBOG POVREDE PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

Član 17. (Sticanje prava)

- (1) Ako sud ne riješi predmet u roku određenom u rješenju iz člana 13. ovog zakona, stranka može podnijeti zahtjev za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku.
- (2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana se podnosi predsjedniku suda iz člana 10. ovog zakona u daljnjem roku od šest mjeseci.
- (3) Rješenje se donosi u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stava (1) ovog člana.
- (4) Protiv rješenja iz stava (3) ovog člana stranka može u roku od osam dana od dana prijema rješenja podnijeti žalbu predsjedniku neposredno višeg suda.
- (5) Ako je rješenje iz stava (2) ovog člana donio predsjednik Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine rješenje po žalbi donosi vijeće Upravnog odjeljenja Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine sastavljeno od troje sudija.
- (6) Rješenje se dostavlja stranci, predsjedniku suda pred kojim je došlo do povrede prava na suđenje u razumnom roku i nadležnom organu iz člana 19. ovog zakona.

Član 18. (Visina novčanog obeštećenja)

- (1) Novčano obeštećenje priznaje se u visini najviše do 2.000 KM.
- (2) Pri određivanju visine novčanog obeštećenja, sud primjenjuje mjerila za ocjenu trajanja suđenja u razumnom roku iz člana 6. ovog zakona, tako što orijentaciono utvrđuje iznos od 100 KM po godini trajanja sudskog postupka.

Član 19. (Isplata i obezbjeđenje sredstava)

- (1) Novčano obeštećenje isplaćuje se iz budžeta iz koga se finansira sud pred kojim je vođen postupak u kome je utvrđeno kršenje prava na suđenje u razumnom roku.
- (2) Rješenje iz člana 17. stav (6) ovog zakona ima snagu izvršne isprave.

IV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 20.
(Uređenja pojedinih pitanja iz ovog zakona)

Kantoni u Federaciji Bosne i Hercegovine mogu pojedina pitanja iz ovog zakona urediti posebnim zakonom.

Član 21.
(Završna odredba)

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

O B R A Z L O Ž E N J E

ZAKONA O ZAŠTITI PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

I. – USTAVNI OSNOV

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana IV.A.20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je propisano, da je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje zakona o vršenju funkcije federalne vlasti.

II. – RAZLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnovni razlog za donošenje ovog zakona jeste osiguranje mehanizama za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku garantiranim odredbama člana II.3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda. Naime, Ustavni sud Bosne i Hercegovine je u svojoj dosadašnjoj praksi kontinuirano ukazivao na sistemsko kršenje prava apelanata na pravično suđenje u segmentu razumnog roka. U tom smislu poduzete su aktivnosti u cilju definisanja odnosno uspostavljanja efikasnog pravnog lijeka u odnosu na pravo na suđenje u razumnom roku kroz zakonodavni okvir definisan ovim prijedlogom zakona. Ovaj zakonski prijedlog predviđa jasan, efikasan i ekonomičan zakonodavni okvir kojim se osigurava mehanizam zaštite prava na suđenje u razumnom roku.

Također ukazuje se i na Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, Glava V. – Područje slobode, sigurnosti i pravde i Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane i Bosne i Hercegovine, sa druge strane („Službeni glasnik BiH – Međunarodni ugovori“, broj: 10/08), Glava VII. – Pravda, sloboda i sigurnost, član 78.

III. – OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Ovaj zakonski prijedlog čini četiri poglavlja zakona kojima se definiše postupak ostvarenja prava na suđenje u razumnom roku pred sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

U I. poglavlju ovog prijedloga uređena su pitanja predmeta i svrhe zakona, rodne ravnopravnosti i diskriminacije, imaoci prava na suđenje u razumnom roku kao i pravna sredstva kojima se štiti pravo na suđenje u razumnom roku, mjerila za ocjenu trajanja suđenja u razumnom roku i hitnosti postupanja.

Od značajnijih odredaba izdvajamo da su pravna sredstva kojima se štiti pravo na suđenje u razumnom roku: zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku koji se podnosi predsjedniku postupajućeg suda kao prva faza u ostvarenju zaštite ovog prava i zahtjev za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku koji se također podnosi predsjedniku postupajućeg suda.

II. poglavlje ovog prijedloga sadrži odredbe kojima se propisuje pokretanje postupka, sadržaj zahtjeva, odlučivanje o zahtjevu, provođenje ispitnog postupka, žalba i nadležnost za odlučivanje o žalbi i pravo na novi zahtjev. Dakle, navedenim

odredbama jasno se propisuje mehanizam zaštite prava na suđenje u razumnom roku kroz podnošenje zahtjeva predsjedniku postupajućeg suda. Navedenim poglavljem ostvaruje se preventivna funkcija ovog zakona na način da predsjednik suda na osnovu blagovremeno podnesenog, potpunog i osnovanog zahtjeva stranke u sudskom postupku nalaže postupajućem sudiji poduzimanje radnji u konkretnom sudskom postupku u roku od šest mjeseci osim ako okolnosti slučaja ne nalažu određivanje dužeg roka.

III. poglavlje ovog zakonskog prijedloga sadrži odredbe kojima se propisuje zahtjev za isplatu primjerene naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku odnosno sticanje prava, visina novčanog obeštećenja i isplata i obezbjeđenje sredstava. Po navedenom zahtjevu odluku donosi predsjednik postupajućeg suda, a na čije rješenje stranka ima pravo žalbe predsjedniku neposredno višeg suda, odnosno vijeću Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine ukoliko je rješenje donio predsjednik Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine. Prilikom odmjeravanja visine primjerene naknade, u osnovanim zahtjevima predsjednik suda će se rukovoditi mjerilima propisanim članom 6. ovog zakonskog prijedloga, s tim što novčano obeštećenje ne može biti više od ukupno 2.000 KM.

IV. poglavlje sadrži prelazne i završne odredbe ovog zakonskog prijedloga. U navedenom poglavljju je predviđeno da kantoni u Federaciji Bosne i Hercegovine pojedina pitanja iz ovog zakonskog prijedloga mogu urediti posebnim zakonom.

IV. – FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u Budžetu Federacije BiH.